

## טבלת מילות קישור

לפניכם טבלה של מילות קישור על-פי המשמעויות השונות.

הוספה	ניגוד	תְּכָלִית (מְטָרָה)	תוצאה	סיבה	זמן
כמו-כן	אבל	כדי	לכן	בגלל	כאשר
נוסף על כך	אולם	לְמַעַן	לפיכך	בְּזַכּוֹת	כש
יתר על כן	אך	לְשֵׁם	משום כך	עקב	אחר-כך
וגם	לא... אלא...	בְּשִׁבִיל	כתוצאה מכך	מפני ש	בזמן ש
לא רק... אלא גם...	בניגוד ל	לְשֵׁם כֵךְ		כיוון ש	ראשית
	לעומת			משום ש	שנית
	בהשוואה ל			היות ש	לבסוף
	ואילו			מְאַחַר ש	לאחרונה
				הואילו	לפני

האם אתם מכירים את כל המילים?

הדגישו במדגש את מילות הקישור שאינכם מכירים.

2 השלימו כל תחילה של משפט בהמשך המתאים. סמנו את התשובה הנכונה.

א. המוסיקה במסיבה שלי לא הייתה חזקה...

- (1) אלא שקטה. (2) אלא רועשת. (3) וכן רועשת.

ב. המשפחה שלי נהנתה במסיבה שלי...

- (1) אבל החברים שלי נהנו.  
 (2) כמו-כן החברים שלי נהנו.  
 (3) לכן החברים שלי נהנו.

ג. במסיבה שלי הייתה עוגה טעימה מאוד...

- (1) אבל המוסיקה הייתה נפלאה.  
 (2) לכן המוסיקה הייתה נפלאה.  
 (3) נוסף על כך, המוסיקה הייתה נפלאה.

3 כתבו חמישה משפטים, ושבצו בהם מילות קישור (בכל משפט מילת קישור שונה).

- א. \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_
- ב. \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_
- ג. \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_
- ד. \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_
- ה. \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

4 כתבו מה מציינת כל אחת ממילות הקישור שלפניכם (על-פי הטבלה שבעמוד 17).

- |            |         |            |
|------------|---------|------------|
| לאחר מכן   | לכן     | בתחילה     |
| כתוצאה מכך | משום כך | כי         |
| מאחר ש     | כמו-כן  | אולם       |
| הואיל ו    | אך      | אף-על-פי ש |

5 השלימו את המשפטים.

- א. התלמידים לא שמעו את צלצול הפעמון, לכן \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_
- ב. יִשְׁנּוּ הַיּוֹם בְּצַהֲרִיִּים, אֲבָל \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_
- ג. אֲנִי אוֹהֵב לְטִיֵּל, כְּאֲשֶׁר \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

ד. קובי שונא לאכול שוקולד, בניגוד ל \_\_\_\_\_

ה. רעות הכינה אתמול עוגת שוקולד, נוסף על כך \_\_\_\_\_

6

הקיפו את מילות הקישור בקטע שלפניכם, וכתבו אותן בטבלה במקום הנכון.

ביום ראשון בבוקר השמש זרחה, אבל היה קריר. גיא לבש את החולצה הארוכה כי חשש שבמהלך היום יהיה קר יותר. בדרך לבית הספר הוא פגש את המורה שלו לפסנתר ושאל אותה לשלומה. היא ענתה שהיא מרגישה קצת לא טוב, ולכן היא בדרכה לרופא. המורה הסבירה, שעקב מחלתה היא נאלצת לבטל את השיעור היום אחר הצהריים. גיא, שהיה בדרכו לבית הספר, שמע לפתע את הצלצול, והחל לרוץ כדי לא לאחר לשיעור של חדווה. כשהגיע, ראה שאין ילדים בכיתה, ונוסף על כך, על הלוח היה כתוב: "היום יום יפה, בשל כך יצאנו לטייל - המורה חדווה."

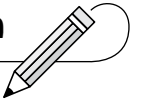
זמן	ניגוד	הוספה	תכלית	תוצאה	סיבה
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____

7

השלימו כל משפט במילת קישור מתאימה.

- היו הרבה מאוד גשמים, \_\_\_\_\_ נוצרו בכביש הרבה בורות.
- היו הרבה מאוד גשמים, נוצרו בכביש הרבה בורות.
- כולם הרגישו התרגשות ולחץ, \_\_\_\_\_ אסתר ישבה בשלווה.
- בן דודי מצרפת הגיע לישראל \_\_\_\_\_ לחגוג את בר-המצווה שלו.
- בן-דודי מצרפת חגג את בר-המצווה שלו, הוא הגיע לישראל \_\_\_\_\_.
- התנדבתי לעמותה "תנו לַחַיּוֹת לַחַיּוֹת" \_\_\_\_\_ לעזור לבעלי חיים.

## משימות



קראו את הטקסט שלפניכם, ופעלו על-פי ההוראות שכאן.

- 1 סמנו קו מתחת לכל מילה לא-מוכרת. (חלק מהמילים מסומנות).
- 2 סמנו שני קווים מתחת לכל מאזכר. (חלק מהמאזכרים מסומנים).
- 3 הקיפו את (מילות הקישור).
- 4 קשבו למי מתכוון כל מאזכר, מה הפירוש של כל מילה, ומה מציינת כל מילת קישור.
- 5 ענו על השאלות שאחרי הטקסט.

## הצוללת

- 1 מסובך מאוד לבנות צוללת. מאחר שהצוללת שטה מתחת למים, חייבים לבנות אותה כך שהיא תהיה אטומה לגמרי, ולהבטיח שלא תהיה שום חדירת מים. אם יש חדירה של מים, היא טובעת, ואז עלולים כל הנוסעים בה לטבוע.
- 5 בעיה נוספת, שצריך לשים עליה את הדעת כשבונים צוללת, היא בעיית החמצן - האוויר לנשימה לנוסעי הצוללת. כאשר יוצאת הצוללת למסע, ממלאים בתוכה בלוני חמצן שיספיקו לכל הזמן שהצוללת מתוכננת להישאר מתחת למים.
- 10 הצוללת איננה כלי שיט נוח. צפוף בה מאוד, אין רואים דרכה נופים מיוחדים, והמסע בצוללת יכול להיות משעמם מאוד. לכן הצוללת איננה כלי שיט המיועד למסע תענוגות ונופש. הצוללת משמשת בעיקר את הצבא, והיא משמשת לו כלי מלחמה. חיילים ששטים בצוללת, עסוקים כל הזמן באחזקה ובהבטחה שהיא תתפקד היטב. יש חיילים שהתפקיד שלהם הוא לשמור על מערכות ההפעלה של הצוללת, אחרים דואגים לחמצן, יש המְנווטים ומובילים אותה במרחבי מעמקי הים, יש הדואגים להכין אוכל לחיילים, ויש, כמובן, גם מפקדים.
- 15 בזמן מלחמה, הצוללת היא כלי נשק חשוב ביותר. המיוחד בצוללת הוא שהיא יכולה לתקוף מטרות, בלי שיראו אותה או יבחינו בה. עם זאת היום, בעידן המודרני, פיתחו שיטות לאיתור צוללות מתחת לפני המים. לפיכך היתרון המיוחד שהיה לצוללת, שהיא יכולה לתקוף בלי שיבחינו בה, כבר לא כל-כך נכון. אבל עדיין יש שיטות המאפשרות לצוללות להסתתר.

1 כתבו את הפירושים של כל אחת מהמילים שלפניכם.

\_\_\_\_\_ "אטומה" (שורה 2): \_\_\_\_\_ "איתור" (שורה 16): \_\_\_\_\_

2 כתבו למי מתכוון כל אחד מהמאזכרים שלפניכם.

\_\_\_\_\_ "לו" (שורה 9): \_\_\_\_\_ "אחרים" (שורה 12): \_\_\_\_\_

3 כתבו מה מציינת כל אחת ממילות הקישור שלפניכם.

\_\_\_\_\_ "מאחר ש" (שורה 1): \_\_\_\_\_ "לכן" (שורה 8): \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ "עם זאת" (שורה 15): \_\_\_\_\_ "לפיכך" (שורה 16): \_\_\_\_\_

**שימו** ❤️ למילת הקישור "עם זאת". במשפט שלפניה כתוב שהצוללת יכולה לתקוף מטרות **בלי שיראו אותה**. במשפט הנוכחי כתוב שפיתחו שיטות לאיתור צוללות, כלומר **שיטות לראות** צוללת. לכן אפשר להבין שהמילה "עם זאת" מציינת **ניגוד לא-מוחלט, ניגוד חלקי, הסתייגות**.

## שחרור סימני פיסוק

תחילה ניזכר בסימנים ובתפקידים שאנחנו מכירים.

נקודה .	סימן שאלה ?	סימן קריאה !	מירכאות " "	נקודתיים :
אמירה של משהו "רגיל"	1. שאלה 2. תמיהה	1. קריאה, צעקה 2. החלטינות	1. דו-שיח 2. כינוי, שם	1. דיבור ישיר 2. פירוט

כעת נלמד תפקידים נוספים של כמה מסימני הפיסוק.

### מירכאות

- אנו יודעים, שכאשר מתנהל **דו-שיח**, מסמנים במירכאות כל משפט שדמות אומרת.
- כמו-כן אנו יודעים שכאשר מופיע **שם** של משהו, כמו בית ספר, ספר וכדומה, מסמנים אותו במירכאות. גם כאשר אנחנו נותנים **כינוי** למישהו או למשהו, נסמן את הכינוי במירכאות.

☆ כולם קראו לה "מצחיקונת", כי בכל פעם שפגשו אותה, הייתה לה בדיחה שכולם התפוצצו מצחוק.

☆ הם קראו לו "לכלוכי", כי מצאו אותו בזבל.  
☆ התנדבתי לעמותה "תנו לחיות לחיות".

#### ● **ציטוט**

כאשר אתם מעתיקים פסוק מהתנ"ך או משפט מסיפור וכדומה, יש לסמן אותו במירכאות, כדי שהקוראים ידעו שהמשפט הוא לא שלכם, אלא הוא לקוח ממקור אחר.

☆ אני לומד הרבה לפני כל בחינה, כי "מי שטרח בשבת, יאכל בשבת".  
כאן מצוטט פתגם ידוע.

#### ● **היפוך משמעות**

לפעמים, כשאתם רוצים לציין היפוך של דברים, אתם מסמנים בשתי אצבעות של שתי הידיים תנועת מירכאות " "

הכוונה היא שהמילה או המילים הן **בדיוק ההפך**.

☆ הוא הסביר לי "בעדינות"...

הכוונה היא שהוא הסביר לי בצורה אלימה.

☆ הדמות ה"זעירה" התקרבה לעברנו.

אנו מבינים שהדמות לא הייתה קטנה כלל.

#### ● **שְׂאִילַת מְשַׁמְעוֹת**

הכוונה היא לשימוש לא-הגיוני במילים. לפעמים אנחנו משתמשים במילים לא-הגיוניות

כדי ליצור דימוי או **מְטַפּוֹרָה** ולהראות שהמילה **שְׂאִילַת מעולם אחר**.

☆ הכיסא "התחנן" שאשב עליו. (כיסא לא-יכול להתחנן).

#### **סוגריים**

לסוגריים תפקידים רבים.

#### ● **תוספת הסבר, ביאור, פירוש**

☆ החלב עשיר בסידן (חומר החשוב לבניית העצם).

☆ השנה היא שנה מעופרת (שמוסיפים בה חודש - אדר ב').

#### ● **הערת אגב של הכותב**

☆ הפרס במקום הראשון (שאיש לא זכה בו) הוא מיליון שקל.

- **ציון מראָה מקום**

☆ (בראשית א' 13)

☆ ("פסיכולוגיה חינוכית", כרך 3, עמ' 12)

- **פירוט**

☆ לכנס הגיעו כל מנהלי הרשתות (יוסי כהן, דני לוי ויעקב גולן).

- **תרגום מילולי**

☆ בוסתן (גן).

## **קו מפריד**

לקו מפריד תפקידים רבים, אך בשלב הזה אנו מתייחסים לתפקיד אחד.

- **הסבר או הרחבה**

כאשר ההסבר או ההרחבה באים באמצע המשפט, יש קו מפריד לפני המילים המרחיבות או המסבירות וקו מפריד אחריהן.

☆ סופות הוריקן מדורגות בסולם מ-1 עד 5, לפי עוצמת הרוח הנושבת בהן – דרגה 1 היא כאשר הרוחות הן בעוצמה החלשה ביותר, ודרגה 5 היא הדרגה החזקה ביותר.

## **פסיק**

לפסיק יש תפקידים רבים, אך בשלב הזה אנו מתייחסים לתפקיד אחד.

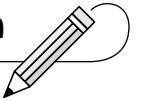
- **הפרדה בין חלקים כשיש פירוט**

כאשר יש ו' לפני המילה המפרטת, אין מסמנים פסיק.

☆ בחופשה טיילנו בכמה מקומות בצפון: בנחל דן, בקיבוץ דפנה ובמפל הבניאס.

את סימני הפיסוק נסמן בקו גלי מתחתיהם.

## משימות



1 קראו שוב את הטקסט "ידידות שנפסקה" (עמוד 7), וענו על השאלות שכאן.

- א. מה מציינות המירכאות בשורה 4? \_\_\_\_\_
- ב. מה מצייין הקו המפריד בשורה 5? \_\_\_\_\_
- ג. מה מצייין סימן הקריאה בשורה 12? \_\_\_\_\_
- ד. מה מציינות המירכאות בשורה 13? \_\_\_\_\_
- ה. מה מציינות המירכאות בשורות 18-19? \_\_\_\_\_

2 קראו שוב את הטקסט "על משחק הכדורגל" (עמוד 11), וענו על השאלות שכאן.

- א. מה מציינות הנקודתיים בשורה 4? \_\_\_\_\_
- ב. העתיקו משורות 1-9 מילה המסומנת במירכאות המציינות שאילת משמעות. \_\_\_\_\_
- ג. העתיקו משורות 1-9 מילה המסומנת במירכאות המציינות שם או כינוי. \_\_\_\_\_

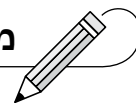
3 קראו שוב את הטקסט "הסוס המנודה" (עמוד 13), וענו על השאלות שכאן.

- א. מה מצייין סימן הקריאה בשורה 8? \_\_\_\_\_
- ב. מה מציינות המירכאות בשורה 10? \_\_\_\_\_
- ג. מה מציינים הסוגריים בשורה 15? \_\_\_\_\_
- ד. מה מציינות הנקודתיים בשורה 19? \_\_\_\_\_
- ה. מדוע, לדעתכם, מסומנות מירכאות בשורה 20 ובשורה 24? \_\_\_\_\_

4 קראו שוב את הטקסט "הצוללת" (עמוד 20), וענו על השאלה שכאן.

- מה מצייין הקו המפריד בשורה 4? \_\_\_\_\_

## משימות



קראו את הטקסט שלפניכם, ופעלו על-פי ההוראות שכאן.

1 סמנו קו מתחת לכל מילה לא-מוכרת. (חלק מהמילים מסומנות).

2 סמנו שני קווים מתחת לכל מאזכר. (חלק מהמאזכרים מסומנים).

3 הקיפו את (מילות הקישור).

4 סמנו קו גלי מתחת לסימני הפיסוק.

5 חשבו למי מתכוון כל מאזכר, מה הפירוש של כל מילה, מה מציינת כל מילת קישור, ומה תפקידו של כל סימן פיסוק.

6 ענו על השאלות שאחרי הטקסט.

## צַחֵק - והעולם יצחק איתך

(מעובד על-פי מ' מעדיה, "להצליח בעברית", הוצאת דביר, 2003)

ועל-פי י' שמעוני, אתר האינטרנט נענע)

1 הומור חשוב לחיים נורמליים ובריאים כמו חמצן (חומר החיוני לתהליך הנשימה) לגוף. יש החושבים שהיעדר (חוסר) חוש הומור או חוסר תגובה להומור הם סימן לחיים לא-בריאים.

5 אדם בעל חוש הומור יכול להצחיק אנשים ולגרום להם הנאה, ואין אדם שאינו זקוק לכך. היכולת של האדם לצחוק על עצמו, על המראָה שלו ועל הטעויות שלו

ושל אחרים (אם הצחוק מקורו בחיבה), היא סימן לחוש הומור מפותח. הצחוק עוזר לאדם להתגבר על צרות ועל קשיים. כאשר אדם נמצא במצב דחק (מתח נפשי), הצחוק יכול לעזור לו להפחית את המתח ולשחרר אותו מן המחשבות המציקות לו. לא מזמן התפרסמו מחקרים על חולים שהבריאו בעקבות צפייה

10 מרוכזת בסרטים קומיים (מצחיקים), שגרמו להם לפרוץ בצחוק בריא. בחלק מבתי החולים בארץ ("בלינסון", "דנה") ובעולם דואגים לשלב בתהליך הריפוי של החולים גם מופעים מצחיקים של בדרנים ולצנים, ובעזרתם הם לעתים מחזירים את התקווה ואת החיוך גם לחולים במחלות קשות יותר.